

TÁPLÁLKOZÁS ÉS KÖRNYEZET

25/1a KÁRTYÁK A TABU JÁTÉKHOZ

<p>komposztálás</p> <p>hulladék lebomlás szerves konyha zöldség</p>	<p>megújuló energia</p> <p>szél nap fa víz biogáz</p>	<p>üvegházhatás</p> <p>szén-dioxid felmelegedés napsugárzás levegő vissza</p>
<p>energiatakarékosság</p> <p>fűtés világítás pazarlás villany kapcsoló</p>	<p>szélkerék</p> <p>energia megújuló forgás lapát Hollandia</p>	<p>erdő</p> <p>fa növény állat életközösség hegy</p>
<p>fotoszintézis</p> <p>szén-dioxid víz fény cukor oxigén</p>	<p>rovarevő növény</p> <p>nitrogén kancsóka harmatfű mocsár ragad</p>	<p>biokert</p> <p>növényvédőszer műtrágya növény zöldség gyümölcs</p>
<p>társulás</p> <p>növény állat kölsönhatás közösség együtt</p>	<p>táplálékhálózat</p> <p>növényevő ragadozó lebontó fotoszintézis egymás</p>	<p>tartósítószer</p> <p>konzerv élelmiszer eltartás romlás egészség</p>

25/1b KÁRTYÁK A TABU JÁTÉKHOZ

<p>faültetés</p> <p>csemete ásás gödör öntözés gyökér</p>	<p>esőerdő</p> <p>trópus egyenlítő fa kivágás gazdag</p>	<p>sarkvidék</p> <p>észak dél jég hó hideg</p>
<p>légszennyezés</p> <p>gépkocsi gyár füst levegő kipufogó</p>	<p>védett faj</p> <p>állat növény eszmei érték leszedés kilövés</p>	<p>lebontás</p> <p>korhadék gomba egysejtű talaj elhalt</p>
<p>levegő</p> <p>légzés oxigén gáz élet madár</p>	<p>talaj</p> <p>föld ásvány növény lebontás sötét</p>	<p>tenger</p> <p>nagy víz kék hajó óceán</p>
<p>vízpart</p> <p>nádas nedves madár béka fűzfa</p>	<p>vándormadár</p> <p>repülés Afrika tél hideg golya</p>	<p>olajszennyezés</p> <p>tenger tankhajó kormorán felület levegő</p>

25/1c KÁRTYÁK A TABU JÁTÉKHOZ

<p>kihalt állatfajok</p> <p>dodó vadászat élőhely létezés nincs</p>	<p>tarvágás</p> <p>erdő fa szálalás minden csemete</p>	<p>növényevő</p> <p>állat legel kérődzés levél fű</p>
<p>ragadozó</p> <p>állat hús predátor zsákmány áldozat</p>	<p>forrás</p> <p>víz kezdet hegy patak buzog</p>	<p>faültetés</p> <p>csemete ásás gödör öntözés gyökér</p>
<p>vasút</p> <p>sín mozdony MÁV vonat kocsi</p>	<p>zöldségpiac</p> <p>gyümölcs árus nagybani sárgarépa hagyma</p>	<p>helyi termék</p> <p>piac szállítás vidék termelő város</p>
<p>kőolaj</p> <p>üzemanyag fűtés kitermelés kút földgáz</p>	<p>benzin</p> <p>autó üzemanyag gyúlékony légszennyezés kút</p>	

25/2 MOST MUTASD MEG!

KÁRTYÁK A JÁTÉKHOZ

zöldségpiac	színezékek	konzervdoboz	aszalt gyümölcs
erőleves	kiskert	libazsír	tyúkfarm
kisvendéglő	fogyasztó- védelem	házi rétes	helyi termék
szénsavas üdítő	gyógytea	tejgazdaság	pékség
házi befőtt	zacskós leves	gyorsfagyasztott zöldborsó	gumicukor
zabpehely	teafilter	dobozos kóla	zacskós tej

25/3 E-SZÁMOK

EGYÉNI FELADATLAP

Felmérést végző neve:

Gyűjts össze 5 különböző élelmiszer csomagolóanyagáról 3-3 E számot, úgy, hogy azok összességükben legalább 8 különböző típust képviseljenek. Jegyezd le a kapott adatokat a lap első és második oszlopába. A harmadik oszlopot azonban egyelőre hagyd üresen.

Élelmiszer neve	E-szám	Az adalékanyag neve
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

25/4 HONNAN SZÁRMAZIK?

CSOPORTOS FELADATLAP

A felmérést végzők neve:

A település neve:

A bolt neve:

Élelmiszerfajta	1.	2.	3.	4.
Márka/fajta				
Származási hely				
Távolság (km)				
Élelmiszerfajta	1.	2.	3.	4.
Márka/fajta				
Származási hely				
Távolság (km)				
Élelmiszerfajta	1.	2.	3.	4.
Márka/fajta				
Származási hely				
Távolság (km)				
Élelmiszerfajta	1.	2.	3.	4.
Márka/fajta				
Származási hely				
Távolság (km)				

25/5a AZ ÉLELMISZEREK ENGEDÉLYEZETT ADALÉKANYAGAI

AZ E-SZÁMOK JEGYZÉKE

Természetes és mesterséges színezékek

100	Kurkuminok
101	Riboflavinok
102	* Tartrazin
104	* Kinolinsárga
110	* Narancssárga S
120	* Kármínsav, kárminok
122	* Azorubin
123	* Amarant
124	Neukocin, Ponszó 4R
127	* Eritrozín
128	Vörös 2G
129	* Allura vörös AC
131	Patentkék V
132	Indigókarmin
133	Brillantkék FCF
140	Klorofill- és klorofillinek
141	Klorofill- és klorofillin rézkomplexek
142	Zöld S
150a	Karamell - egyszerű
150b	Karamell - szulfitos
150c	* Karamell - ammóniás
150d	* Karamell - ammónium-szulfitos
151	* Brillantfekete BN
153	Növényi szén
154	* Barna FK
155	* Barna HTK
160a	Karotinok
160b	* Annatto, bixin, norbixin
160c	Paprikakivonat, kapszantin, kapszorubin
160d	Likopin
160e	Béta-apro-8'-karotinal
160f	Béta-apro-8'-karotinsav-etilésztere
161b	Lutein
161g	* Kantaxantin
162	Céklavörös, betanin
163	Antociánok
170	Kalcium-karbonátok
171	* Titán-dioxid
172	Vasoxidok és hidroxidok
173	Alumínium
174	* Ezüst
175	Arany
180	* Litolrubin BK

Tartósítószer

200	Szorbinsav
201	* Nátriumszorbát
202	Kálium-szorbát
203	Kalcium-szorbát
210	* Benzooesav
211	* Nátrium-benzoát
212	* Kálium-benzoát
213	* Kalcium-benzoát
214	* Etil-(p-hidroxi-benzoát)
215	* Nátrium-etil-(p-hidroxi-benzoát)
216	* Propil-(p-hidroxi-benzoát)
217	* Nátrium-propil-(p-hidroxi-benzoát)
218	* Metil-(p-hidroxi-benzoát)
219	* Nátrium-metil-(p-hidroxi-benzoát)
220	* Kén-dioxid
221	* Nátrium-szulfít
222	* Nátrium-hidrogén-szulfít
223	* Nátrium-metabiszulfít
224	* Kálium-metabiszulfít
226	* Kalcium-szulfít
227	* Kalcium-hidrogén-szulfít (Kalcium- dihidrogén-diszulfít)
228	* Kálium-hidrogén-szulfít
230	* Bifenil (difenil)
231	* O-fenil-fenol
232	* Nátrium-o-fenil-fenolát
233	* Tiabendazol
234	Nizin
235	* Natamicin
236	Hangyasav
237	Nátriumformiát
238	Kalciumformiát
239	* Hexametilén-tetramin
242	* Dimetil-dikarbonát
249	* Kálium-nitrit
250	* Nátrium-nitrit
251	* Nátrium-nitrát
252	* Kálium-nitrát
260	Ecetsav
261	Kálium-acetát
262	Nátrium-acetátok
263	Kalcium-acetát
270	Téjsav
280	* Propionsav
281	* Nátrium-propionát
282	* Kalcium-propionát
283	* Kálium-propionát
284	* Bórsav
285	* Nátrium-tetraborát (bórax)
290	Széndioxid
296	Almasav
297	Fumársav

Antioxidánsok, emulgeátorok és a savanyítószer

300	Aszkorbinsav
301	* Nátrium-aszkorbát
302	Kalcium-aszkorbát
304	Aszkorbinsav zsírsav-észterei
306	Tokoferolok keveréke
307	Alfa-tokoferol
308	Gamma-tokoferol
309	Delta-tokoferol
310	* Propil-gallát
311	* Oktil-gallát
312	* Dodecyl-gallát
315	D-eritroaszkorbinsav
316	Nátrium (D-eritroaszkorbát)
320	* Butil-hidroxi-anizol (BHA)
321	* Butil-hidroxi-toluol (BHT)
322	Lecitinek
325	Nátrium-laktát
326	Kálium-laktát
327	Kalcium-laktát
330	Citromsav
331	Nátrium-citrátok
332	Kálium-citrátok
333	Kalcium-citrátok
334	Borkósav (L(+))
335	Nátrium-tartarátok
336	Kálium-tartarátok
337	Kálium-nátrium-tartarát
338	* Foszforsav
339	* Nátrium-foszfátok
340	* Kálium-foszfátok
341	* Kalcium-foszfátok
350	Nátrium-malátok
351	Kálium-malát (almasav káliumsó)
352	Kalcium-malátok (almasav kalciumsók)
353	Metaborkósav
354	Kalcium-tartarát
355	Adipinsav
356	Nátrium-adipát
357	Kálium-adipát
363	Borostyánkősav
380	Triammónium-citrát
385	Kalcium-dinátrium-(etilén-diami)-tetraacetát

Sűrítőanyagok, zselésítőszer

400	Alginsav
401	Nátrium-alginát
402	Kálium-alginát
403	Ammónium-alginát
404	Kalcium-alginát
405	(Propán-1,2-diol)-alginát
406	Agar
407	* Karragén (gyöngyuzumó)
407a	Feldolgozott eucheama moszat (PES)
410	Szentjánoskenyér liszt
412	* Guar gumi (guar gyanta)
413	* Tragantmészga
414	Gumiarábikum
415	Xantán-gumi (xantán-gyanta)
416	Karaya-gumi (kara-gumi)
417	Tara magliszt
418	Gellán-gumi
420	Szorbit
421	Mannit
422	Ammóniumfoszfátid (Glicerín)
431	Polioxietilén (40) sztearát
432	Polioxietilén-szorbitán-monolaurát (poliszorbát 20)
433	Polioxietilén-szorbitán-monooleát (poliszorbát 80)
434	Polioxietilén-szorbitán-monopalmitát (poliszorbát 40)
435	Polioxietilén szorbitán-monosztearát (poliszorbát 60)
436	Polioxietilén-szorbitán-trisztearát (poliszorbát 65)
440	Pektinek
442	Ammónium-foszfátidok
444	Szacharóz-acetát-izobutirát
445	Difoszfátok (Pirofoszfátok)
450	* Difoszfátok (Pirofoszfátok)
451	* Trifoszfátok
452	* Polifoszfátok
460	Cellulóz
461	Metil-cellulóz
463	(Hidroxi-propil)-cellulóz
464	(Hidroxi-propil)-metil-cellulóz
465	Etil-metil-cellulóz
466	* (Karboxi-metil)-cellulóz
470a	Zsírsavak nátrium-, kálium- és kalcium sói
470b	Zsírsavak magnézium sói
471	Zsírsavak mono- és digliceridjei
472a	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek ecetsav- észterei
472b	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek tejsav- észterei
472c	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek citromsav- észterei
472d	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek borkósav- észterei

25/5b AZ ÉLELMISZEREK ENGEDÉLYEZETT ADALÉKANYAGAI

AZ E-SZÁMOK JEGYZÉKE

Sűrítőanyagok, zselésítőszerek (folytatás)

472e	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek mono- és diacetyl-borkósav észterei
472f	Zsírsavak mono- és digliceridjeinek ecetsav és borkósav-észterei
473	Zsírsavak szacharóz észterei
474	Zsírsavak gliceridjei
475	Zsírsavak poliglicerin észterei
476	Poliricinolsav poligliceridje
477	Zsírsavak propán-1,2-diol észterei
479b	Hőkezeléssel oxidált szójaolaj zsírsavak mono- és digliceridjeivel reagáltatva
481	Nátrium-sztearoil-2-laktilát
482	Kalcium-sztearoil-2-laktilát
483	Sztearil-tartarát
491	Szorbitán-monosztearát
492	Szorbitán-trisztearát
493	Szorbitán-monolaurát
494	Szorbitán-monooleát
495	Szorbitán-monopalmitát
496	Szorbitán-trioleát
500	Nátrium-karbonátok
501	Kálium-karbonátok
503	Ammónium-karbonátok
504	Magnézium-karbonátok
507	Sósav
508	Kálium-klorid
509	Kalcium-klorid
510	* Ammóniumklorid (szalmiák)
511	Magnézium-klorid
512	Ón(II)-klorid
513	Kénsav
514	Nátrium-szulfátok
515	Kálium-szulfátok
516	Kalcium-szulfát
517	Ammónium-szulfát
520	Alumínium-szulfát
521	Alumínium-nátrium szulfát
522	Alumínium-kálium szulfát
523	Alumínium-ammónium szulfát
524	Nátrium-hidroxid
525	Kálium-hidroxid
526	Kalcium-hidroxid
527	Ammónium-hidroxid
528	Magnézium-hidroxid
529	Kalcium-oxid
530	Magnézium-oxid
535	Nátrium-ferro-cianid
536	Kálium-ferro-cianid

538	Kalcium-ferro-cianid
539	Nátrium-tioszulfát
540	* Kalcium-difoszfát
541	* Savanyú alumínium-nátrium-foszfát
543	* Nátrium-kalcium-polifoszfát
544	* Kalcium-polifoszfát
550	Nátrium-szilikátok
551	Szilícium-dioxid
552	Kalcium-szilikát
553a	Magnézium-szilikátok
553b	Talkum
554	Alumínium-nátrium-szilikát
555	Alumínium-kálium-szilikát
556	Alumínium-kalcium-szilikát
558	Bentonit
559	Alumínium-szilikát (kaolin)
570	Zsírsavak
574	Glükonsav
575	Glükono-delta-lakton
576	Nátrium-glukonát
577	Kálium-glukonát
578	Kalcium-diglukonát
579	Vas(II)-glukonát
585	Vas(II)-laktát

Aromák és ízfokozók

620	* Glutaminsav
621	* Nátrium-glutamát
622	* Kálium-glutamát
623	* Kalcium-diglutamát
624	* Ammónium-glutamát
625	* Magnézium-diglutamát
626	Guanilsav
627	Dinátrium-guanilát
628	Dikálium-guanilát
629	Kalcium-guanilát
630	Inozinsav
631	Dinátrium-inozinát
632	Dikálium-inozinát
633	Kalcium-inozinát
634	Kalcium-5'-ribonukleotidok
635	Dinátrium-5'-ribonukleotidok
636	Maltol
637	Etilmaltol
640	Glicin és nátrium sója
641	L-leucin

Egyebek

900	Dimetil-polisziloxán
901	Fehér és sárga méhviasz
902	Kandelilla viasz
903	Karnauba viasz
904	Sellak
905	Ásványolaj, élelmiszer tisztaságú
907	* Mikrokrisztályos viaszok
911	Zsírsavak metil észterei
912	Montánsav észterek
914	Oxidált polietilén viasz
916	Kalcium-jodát
917	Kálium-jodát
920	L-cisztein és hidrokloridjai (nátrium- és káliumsók)
921	L-cisztin és hidrokloridjai (nátrium és káliumsók)
925	* Klór
926	* Klórdioxid
927b	Karbamid
938	Argon
939	Hélium
941	Nitrogén
942	Dinitrogén-oxid
948	Oxigén
950	* Aceszulfám K
951	* Aszpartám
952	* Ciklaminsav és ciklamátok
953	Izomalt
954	* Szacharin és nátrium-, kálium-, kalcium sói

957	Taumatín
959	* Neoheszperidin DC
965	Maltit
966	Laktit
967	Xilit
999	Quillaja kivonat
1105	Lizozim
1200	Polidextróz
1201	Polivinil-pirrolidon
1202	Polivinil-polipirrolidon
1404	Oxidált keményítő
1410	Monokeményítő-foszfát
1412	Dikeményítő-foszfát
1413	Foszforilezett-dikeményítő-foszfát
1414	Acetilezett-dikeményítő-foszfát
1420	Acetilezett-keményítő
1422	Acetilezett-dikeményítő-adipát
1440	(Hidroxi-propil)-keményítő
1442	(Hidroxi-propil)-dikeményítő-foszfát
1450	Keményítő-nátrium-oktenil-szukcinát
1505	Trietil-citrát
1518	Triacetin
1520	Propilén-glikol
1521	Polietilén-glikol

Sorszám nélkül:

- * Kinin
- * Kvaszifa
- * Pektinek

Ez a gyűjtemény az élelmiszer-adalékanyagok teljes listája – sorszámmal és megnevezéssel. A csillaggal megjelöltekről és a velük kapcsolatos problémákról részletesebben tanárodtól érdeklődhetsz, vagy olvashatsz róluk a Hulladék Munkaszövetség www.humusz.hu, illetve a Zöld Pók Hálózat www.zpok.hu honlapján.